

Tiltaksplan for rekruttering av førskolelærere til barnehagene

2007

I tiltaksplanen presenteres statlig initierte tiltak for å bedre rekrutteringen av førskolelærere til barnehagene. Planen bygger på *Strategi for rekruttering av førskolelærere 2007-2011*, men er et eget plandokument som skal revideres årlig gjennom strategiperioden på bakgrunn av oppdatert kunnskapsstatus, innhentet rapportering og vurdering.

Departementet har delt tiltakene i fem hovedområder: Rekruttering til førskolelærerstudiet, tiltak i utdanningen og for å hindre studiefravall, rekruttering fra studiet til barnehagen, sikre at førskolelærere blir værende i barnehagene og stimulere til å få førskolelærere tilbake til barnehagene. Flere av disse områdene støtter opp om hverandre, og de er viktige både med tanke på rekruttering og for å opprettholde et stabilt pedagogisk personale i barnehagene.

I utformingen av tiltakene er det lagt vekt på at de skal være konkrete, handlingsrettede og knyttet til aktører for å synliggjøre ansvar og roller. Hovedfokuset i denne planen er på statlig initierte og finansierte tiltak med oppstart i 2007. Det er satt av 8 mill. kroner til tiltak i 2007. Noen av disse tiltakene vil ha virkning ut over 2007. Det er også lagt vekt på å se på sammenhengene mellom denne strategien og andre tiltak som kan ha betydning for rekruttering av førskolelærere til barnehagene.

Tiltak

Tiltak 1: Arbeidsplassrelatert førskolelærerutdanning rettet mot assistenter

Målområde: Rekruttering til førskolelærerstudiet

Handling: Det settes i gang to prosjekter med arbeidsplassbasert deltidsutdanning for assistenter.

- Pilotprosjekt mellom Oslo kommune og Høgskolen i Oslo om arbeidsplassrelatert førskolelærerutdanning. Målgruppen er assistenter/fagarbeidere som i dag innehar pedagogiske lederstillinger og som har dispensasjon fra utdanningskravet. Det tas i første rekke opp 40 studenter våren 2008, med mulighet for utvidelse til nye 40 studenter høsten 2008.
- Samarbeid mellom kommuner i Rogaland og Universitetet i Stavanger om arbeidsplassrelatert førskolelærerutdanning. Målgruppen er studenter som har praksis fra barnehage og som ønsker å fortsette der mens de tar sin utdanning. Det tas opp 36 studenter fra høsten 2007 med støtte fra departementet. Dette kommer i tillegg til oppstart av 35 ordinære deltidsplasser ved førskolelærerutdanningen, Universitetet i Stavanger høsten 2007.

Finansiering: Kunnskapsdepartementet har satt av 1 mill. kroner i prosjektmidler i 2007 til oppstart av prosjektet i Oslo. Departementet setter videre av 2 mill. kroner til den arbeidsplassbaserte deltidsutdanningen ved Universitetet i Stavanger i 2007.

Ansvar/utøver: Kunnskapsdepartementet, Universitetet i Stavanger, Høgskolen i Oslo, Oslo kommune, kommuner i Rogaland og barnehageeiere

Tidsramme: 2007- 2011

Tiltak 2: Førskolelærerutdanning for tospråklige studenter/assistenter

Målområde: Rekruttering til førskolelærerstudiet

Handling: Det settes i verk et samarbeidsprosjekt mellom høyskolene i Hedmark, Oslo, Bergen, Dronning Mauds Minne, Vestfold, Nesna, Østfold og Agder om å utvikle og gjennomføre ulike tiltak for å øke rekruttering og gjennomstrømming av tospråklige studenter i førskolelærerutdanningen. Oslo-området, hvor mangelen på førskolelærere er særlig stor, prioriteres særskilt. Ved Høgskolen i Oslo er prosjektet knyttet særskilt til tospråklige assistenter som jobber i barnehage. Generelt vil fokus være på utvikling av fagplaner og

ekstratiltak for å støtte de tospråklige studentene, særlig i norskfaget. Ved noen høyskoler vil det være øremerkede studieplasser til studenter med tospråklig bakgrunn. Prosjektet ses i sammenheng med strategiplanen *Likeverdig opplæring i praksis! Strategi for bedre læring og større deltakelse av språklige minoriteter i barnehage, skole og utdanning for 2007-2009*.

Finansiering: Kunnskapsdepartementet har satt av 2 mill. kroner til dette i 2007, herav 0,5 mill. kroner til delprosjekt ved Høgskolen i Oslo.

Ansvar/Utøver: KD, høyskolene

Tidsramme: 2007 - 2010

Tiltak 3: Kartlegging av praksisopplæring i førskolelærerutdanningen

Målområde: Tiltak i utdanningen og for å hindre studiefrafall, rekruttering fra studiet til barnehagene og sikre at førskolelærere blir værende i barnehagene

Handling: Departementet har gitt Rambøll Management i oppdrag å kartlegge hvordan praksis er organisert og hvordan øvingslæreravtalen praktiseres og fungerer. Kartleggingen skal gi departementet kunnskap om organiseringen og finansieringen av praksisopplæringen. I tillegg skal kartleggingen få fram kunnskap om hva som bidrar til kvalitet i praksisopplæringen.

Finansiering: Kunnskapsdepartementet har satt av 0,8 mill. kroner til dette i 2007

Ansvar/Utøver: KD, Rambøll Management

Tidsramme: 2007

Tiltak 4: Styrking av veiledningsprogrammet for nyutdannede lærere

Målområde: Rekruttering fra studiet til barnehagene

Handling: KD har tildelt mellom 11,5-13 mill. kroner til veiledning av nyutdannede lærere (allmenn-, førskole- og faglærere) de siste årene. Ca. 1/3 av de aktuelle deltakerne er nyutdannede førskolelærere ansatt i barnehagen. Tiltaket har gitt gode resultater, og i 2007 utvides den delen av tiltaket som er rettet mot nyutdannede førskolelærere i barnehagen.

Finansiering: KD har satt av 1 mill. kroner til å styrke veiledningsprogrammet rettet mot førskolelærere i 2007

Ansvar/utøver: KD, Utdanningsdirektoratet, universitet og høyskoler, kommuner og barnehageeiere

Tidsramme: 2007

Tiltak 5: Regionale rekrutteringstiltak

Målområde: Rekruttering fra studiet til barnehagene, sikre at førskolelærere blir værende i barnehagene og stimulere til å få førskolelærere tilbake til barnehagene.

Handling: Fylkesmannsembeter i pressområder tildeles midler til lokale og regionale prosjekter for å fremme rekruttering til barnehagen. Midler forvaltes av fylkesmennene og barnehagemyndigheter, og barnehageeiere skal kunne søke om midler til rekrutteringsprosjekter.

Finansiering: KD har satt av 2 mill. kroner til dette i 2007

Ansvar/utøver: KD, fylkesmenn, kommuner og barnehageeiere

Tidsramme: 2007

Igangsatte tiltak

Tiltak 6: Stimulere til kompetanseutvikling i barnehagesektoren

Målområde: Rekruttering fra studiet til barnehagene, sikre at førskolelærere blir værende i barnehagene og stimulere til å få førskolelærere tilbake til barnehagene.

Handling: Kunnskapsdepartementet har fastsatt nasjonale mål og prioriteringer for kompetanseutviklingen og bidrar med særskilte statlige ressurser til gjennomføring av barnehagens/kommunenes planer for kompetanseutvikling gjennom strategien *Kompetanse i barnehagen. Strategi for kompetanseutvikling i barnehagesektoren 2007-2010*. I tillegg finansierer departementet noen sentrale tiltak i strategien, blant annet *Praksisrettet forskningsprogram for barnehagesektoren, Videreutdanning i pedagogisk utviklingsarbeid i barnehagen (PUB-studiet)*, utarbeidelse av temahefter som utdyper noen områder i rammeplanen og nasjonale barnehagekonferanser. Sametinget, i samarbeid med Samisk høyskole, berørte fylkesmenn og departementet vil utrede behovet for egne etter- og videreutdanningstiltak for pedagogisk personale i samiske barnehager.

Tiltak 7: Rekruttere flere menn til barnehagen

Målområde: Har berøring til alle målområdene

Handling: Videreføre handlingsplan for likestilling i barnehagen 2004-2007.

Kunnskapsdepartementet vil i 2007 utarbeid en strategi for likestilling i barnehagen og grunnopplæringen 2007-2011. Utdanningsdirektoratet forvalter midler til statlige initierte tiltak, og fylkesmannen tildeles midler til lokale tiltak på barnehageområdet.

Høgskolen i Oslo avslutter i 2007 et videreutdanningstilbud for mannlige assistenter, kalt mibKOMPASS, hvor formålet er økt kompetanse og motivasjon til videre utdanning. På grunnlag av evalueringen vurderes videre tiltak rettet mot menn.

Sametinget utreder muligheten for stipendordning for samiske menn som tar samisk førskolelærerutdanning.

Finansiering: Kunnskapsdepartementet har satt av 3 mill. kroner til likestillingsarbeid i barnehagesektoren i 2007.

Ansvar/utøver: KD, Utdanningsdirektoratet, fylkesmennene, universitet og høyskoler, kommunen som barnehagemyndighet, barnehageeiere.

Tidsramme: 2007-2011